

zaPAU

Jak nas widzą...

Niedawno przy śniadaniu słuchałem audycji, w której dyskutowano najważniejsze osiągnięcia rządu w mijającym roku. Gdy włączyłem odbiornik, jeden z dyskutantów mówił właśnie, że spośród ministrów największe sukcesy w ubiegłym roku odniosła p. minister Kudrycka. Potrafiła bowiem przeprowadzić w Sejmie kilka ważnych ustaw reformujących polską naukę. W dodatku dotarło tam już kilka innych ustaw reformujących polskie szkolnictwo wyższe i mamy wielką szansę, że zostaną uchwalone jeszcze przed końcem obecnej kadencji. Jeden z rozmówców zapytał wówczas czy można mieć pewność, że wprowadzone reformy faktycznie poprawią sytuację w nauce i szkolnictwie wyższym. Zwłaszcza, dodał, że – o ile mu wiadomo – są one podejmowane bez liczenia się z opinią środowiska szkół wyższych. Wówczas prowadząca audycję p. redaktor oświadczyła: I BARDZO DOBRZE!

W pierwszej chwili doznałem wstrząsu. Jest to bowiem bardzo poważna p. redaktor, powszechnie znana, „opiniotwórcza” i nigdy nie wykazująca tendencji do populizmu albo umizgiwania się do publiczności. Trzeba więc przyjąć, że jest to jej autentyczna opinia. A opinie ma zwykle przemysłane.

Podkreślam, że nie chodzi przy tym o odpowiedź na pytanie czy reforma jest przeprowadzana przy aprobacie, czy przy sprzeciwie środowisk uczelnianych. Tę sprawę możemy pozostawić do oceny ludziom zaangażowanym w reformy i znającym kulisy sejmowych i ministerialnych procedur (osobiście uważam, że sytuacja jest – jak zwykle – nie do końca jasna: trochę wymusiło środowisko, trochę przeforsował resort). Prawdziwy problem polega na tym, dlaczego rozsądna, opiniotwórcza dziennikarka dochodzi do wniosku, że profesorowie wyższych uczelni nie powinni mieć wpływu na kształt planowanej reformy nauki i szkolnictwa wyższego.

Krótko mówiąc, chodzi o obraz środowisk uniwersyteckich w opinii publicznej. Najwyraźniej mają one opinię skrajnie konserwatywnych i – co gorsza – dbających przede wszystkim o swoje partykularne, w dodatku krótkoterminowe, interesy. Czy jest to obraz prawdziwy, czy raczej fałszywa klisza? To dobre pytanie. Może warto zacytować tutaj Henry Kissingera, który kiedyś powiedział: dziewięćdziesiąt procent polityków wyrabia złą opinię pozostałym dziesięciu procentom.

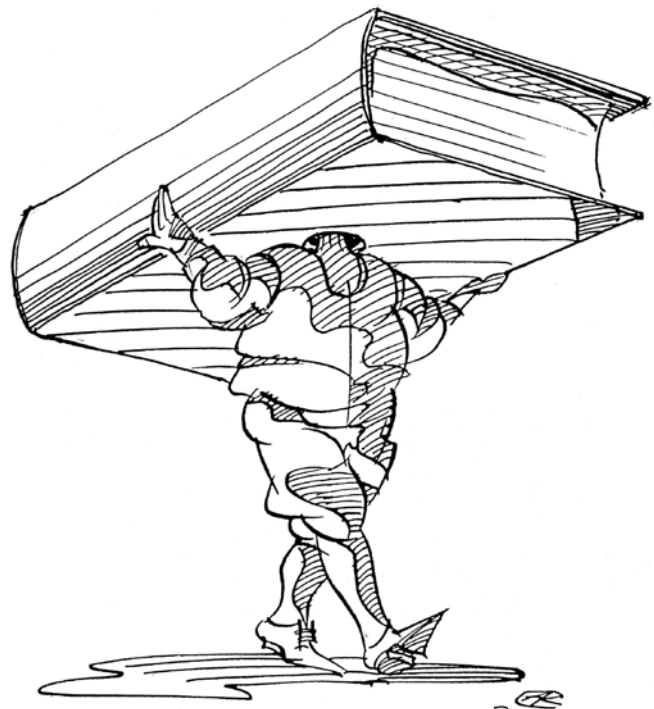
Żarty żartami, ale sytuacja nie napawa optymizmem. Bo w ten sposób możemy stracić ostatni atut, jaki nam jeszcze pozostał: szacunek w społeczeństwie. Wiadomo przecież, że profesorowie wyższych uczelni nieodmiennie, od lat, znajdują się w czołówce zawodów obdarzonych najwyższym społecznym prestiżem. Czy wypowiedź p. redaktor oznacza, że coś się tutaj zmienia?

A może to tylko kolejna z akcji niszczenia autorytetów, jakie obserwowaliśmy już wielokrotnie. Obawiam się, że ta druga alternatywa jest bardzo prawdopodobna. W końcu kiedyś media musiały zauważyć ten – dość łatwy – obiekt ataku. A że nasze środowisko ataku im nie utrudnia, to też prawda.

Wracając do reform, to znam co najmniej jeden ważny powód, dla którego duża część środowiska nie angażuje się emocjonalnie w tę sprawę, zachowując dystans, a nawet sceptycyzm. Ludzie ci uważają po prostu, że nie da się skutecznie postawić nauki polskiej na właściwym poziomie bez zaangażowania odpowiednich środków finansowych. O ile więc za reformami nie pójną odpowiednie nakłady, to po prostu nic z tego nie będzie, prócz przejściowego zamieszania. Co gorsza, jeżeli zwiększymy wymagania i konkurencję, bez równoczesnego podniesienia nakładów, najlepsi po prostu zagłosują nogami. Jaka będzie reakcja środowiska? Myślę, że uczelnie po prostu skorzystają ze starej rady Samuela Johnsona: *It remains that we retard what we cannot repel, that we palliate what we cannot cure.*

ABBA

7 stycznia 2011

Adam Korpak, Z głową w wiedzy

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Aleksander Koj, Stanisław Rodziński, Adam Strzałkowski, Andrzej Szczeklik, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Jerzy Wyróżumski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Kobos, Marian Nowy;

Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny, Adam Korpak – grafika, Witold Brzoskowski – sekretarz redakcji, fotoskład.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Subskrypcja: bezpłatną elektroniczną prenumeratę PAUzy można zamówić wysyłając e-mail na adres: pauza@pau.krakow.pl